

ÖZET/ABSTRACT

Koruma kavramı varlığı tek başına muhafaza etme yaklaşımından, doğal ve kültürel peyzaj alanlarının bütüncül bir şekilde korunması yaklaşımı ile gelişerek yeni bir boyut kazanmıştır. Bu süreçte koruma yaklaşımının tüm paydaşlarla daha başarılı bir şekilde yapılabileceği düşüncesi UNESCO'da yer bulmuş ve Dünya Miras Alanı Adayları ve mevcut miras alanları için Alan Yönetimi Planı hazırlanması etkili bir koruma statüsü olarak kabul edilmiştir. Yönetim Planı tavsiye kararı 2005 yılında 2863 sayılı kanun ile ulusal mevzuatımız da yer almıştır. Dünya Miras Alanı Safranbolu 1994 yılında Dünya Miras Alanı Listesine girmesine rağmen halen Alan Yönetim Planı'na sahip değildir. Dolayısıyla doğal ve kültürel miras alanı Safranbolu bir takım tahribat ve tehditler ile yüz yüzedir. Bu bağlamda tez çalışmasının amacı Dünya Miras Alanı (DMA) Safranbolu için "Alan Yönetimi Plan'ını hazırlama" sürecine rehberlik etmek ve Türkiye'deki yönetim planı anlayışını ortaya koyarak Safranbolu tarihi kenti için alana rehberlik edecek yönetim planı tema, hedef ve eylemlerini belirlemektir. Sahip olduğu doğal ve kültürel değerlerini geleceğe aktarma misyonunu üstlenmiş Dünya Miras Alanı Safranbolu'da eşgüdüm ve şeffaflık içerisinde yürütülen bir alan yönetim planının geliştirilmesi çalışmanın hedefleri arasındadır. Bu çalışma kapsamında Dünya Miras Alanı Safranbolu için Alan Yönetim Planı geliştirilerek DMA Safranbolu'nun doğal ve kültürel peyzaj alanlarının sürdürülebilir şekilde geleceğe aktarılması amaçlanmaktadır. Çalışmada öncelikle DMA Safranbolu'nun mevcut durumunu tespit etmeye yönelik yüz yüze görüşmeler yapılarak temalar tespit edilmiş ardından temalara yönelik hedefleri belirlemek için paydaşlara SWOT analizi yapılmıştır. SWOT analizi bulgularından hedefler ve eylemler belirlenerek DMA Safranbolu'nun Yönetim Planı geliştirilmiştir. Geliştirilen Yönetim Planı kapsamında kentsel peyzaj ve yaşam kalitesi temasına yönelik kapsamlı önerilerde bulunulmuştur. Henüz ülkemizde yasal boyutta yer edinememiş olan kentsel ve kırsal peyzaj alanlarının yönetim eksikliği ekolojik ve görsel olarak hem ülkemiz hem de dünyamız açısından ciddi problemlere yol açmaktadır. Bu nedenle ülkemiz kentsel ve kırsal peyzaj alanlarının yürürlükte olan Alan Yönetim yönetmeliği ile korunarak geleceğe aktarılabilmesi de çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır.

While the concept preservation has had the approach to keep the existence alone, it has had a new dimension by developing with the protection approach in a totalitarian form of natural and cultural landscape sites. Within this period, the idea that the protection approach will be done more successfully with all the partners has found a position in UNESCO and it has been acknowledge that for he members of World Heritage Site and Present Heritage Sites, preparing a "Site Management Plan" will be an effective preservation status. The advice decision of UNESCO Management Plan took part in our national legislation with 2863 numbered law in 2005. Although Safranbolu, the heritage site of our country was added to the list 1994, the Site Management Plan of World Heritage Site, Safranbolu hasn't been prepared yet. So, Safranbolu the natural and cultural heritage site faces with threats and destructions. In this context, the aim of the thesis study is to guide the process of "Preparing Site Management Plan" theme, aims and actions that will guide to the site fort he historical city. Safranbolu by revealing the comprehension of Management Plan. In Safranbolu (WHS) having the mission of carrying its natural and cultural values into future, the development of a Site Management Plan conducted in coordination and transparency is among the aims of the study. Within the study extent, the Site Management Plan will be developed for Safranbolu (WHS). Within the study, by developing Site Management Plan and natural landscape site of DMA Safranbolu sustainability into the future. In the study face to face meeting was primarily arranged to determine the present condition of DMA Safranbolu and themes of Site Management Plan were determined and then SWOT analysis related to the themes was applied to the partners to determine the aims for the themes. By specifying the aims and actions from SWOT analysis finding, The Site Management Plan of DMA Safranbolu has been developed. The Management deficiency of urban and rural landscape sites that hasn't got a foothold legally yet our country has caused serious problems visually and ecologically in terms of our country and world. Carrying the urban rural landscape sites of our country by protecting them with the Site Management regulations is among the aims of this study. So within the study, extensive suggestions were made for the theme of urban landscape and life quality in the Management Plan developed for Safranbolu (WHS).